

Nieuwsbrief Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk

Jaargang 2013, nummer 2, augustus.

Museumbunker:
Bosweg 15, Noordwijk

Openingstijden museum
2013:
Zondagen van 5 mei t/m
15 september van 10
tot 17 uur.

Entree uitsluitend muse-
um: volwassenen: € 2,-,
kind t/m 12 jaar: € 1,-.

Rondleiding (5 mei-25
augustus) van ca. 1,5 uur
door bunkercomplex
**uitsluitend na reser-
vering** bij Informatie-
centrum Noordwijk, tel.
071 -36 193 21

Tarieven: Volwassenen €
5,-, kinderen t/m 12 jaar
€ 3,- voor museum be-
zoek inclusief rondlei-
ding met gids in de gan-
gen.

Voor rondleidingen van
groepen (>10 pers) bui-
ten reguliere openingstij-
den gaarne overleg via
tel. 071 -36 157 85

In dit nummer:

Van de redactie	1
Van het bestuur	1
Idem	2
Werk S414	3
Interview met Cor van Duin.	4

Van de redactie.

In dit dubbeldikke zomernummer
nieuws uit het bestuur, iets over de
werkzaamheden aan de S414 en een
interview met Cor van Duin.

Van de penningmeester

Seizoen 2013 is al flink gevorderd, zo
ook de bezoekersaantallen. Tot en met
het weekeinde van 3 en 4 augustus zijn
de volgende aantallen gasten ontvangen:

- 2.169 volwassenen en 478 kin-
deren museum + rondleiding;
- 478 volw. en 117 kinderen uitslui-
tend museum Boswegbunker.

Totaal 3.687 bezoekers, waarvan 2.093
op doordeweekse dagen ontvangen zijn.
Genoemde aantallen lopen iets achter
op die van hetzelfde tijdstip van seizoen
2012.

Van de voorzitter

Beste vrijwilligers, donateurs en spon-
sors van het Atlantikwallmuseum,

Graag maak ik gebruik van de mogelijk-
heid om in deze Nieuwsbrief jullie bij te
praten over het initiatief om te komen
tot een Museum Engelandvaarders in de
munitiebunker aan de Bosweg.

Initiatief Museum Engelandvaarders

Medio vorig jaar zijn wij benaderd door
de Vereniging Erfgoed Leidschendam en
de heer Eddy Jonker, een nog altijd
krasse Engelandvaarder uit de Tweede
Wereldoorlog. Zij hadden plannen voor
de realisering van een 'Museum Enge-
landvaarders' en Noordwijk leek hun
vanwege meerdere overwegingen een
uitstekende locatie hiervoor. Ons be-
stuur heeft overwogen dat een dergelijk

museum (ook) een enorme impuls kan
betekenen voor ook ons eigen Atlan-
tikwallmuseum. Het verhaal rond de

Soldaat van Oranje is immers nog
steeds wijd en zijd bekend en veel Ne-
derlanders hebben grote belangstelling
voor deze icoon uit onze vaderlandse
geschiedenis. De inmiddels meer dan 1
miljoen bezoekers aan de musical Sol-
daat van Oranje in Valkenburg is hier-
van een sprekend voorbeeld.

Op basis hiervan hebben wij begin dit
jaar besloten om een serieuze poging te
doen dit 'Museum Engelandvaarders /
Soldaat van Oranje' te huisvesten in
onze expositiebunker aan de Bosweg.
In dat geval gaan wij onze activiteiten
geheel concentreren in het bunkercom-
plex in de duinen.

Het te vroeg uitlekken van dit initiatief,
voordat de afspraken waren gemaakt
met de initiatiefnemers, zou kunnen
leiden tot het niet doorgaan hiervan in
Noordwijk. Er waren voor de vestiging
van dit Engelandvaardersmuseum name-
lijk meerdere kapers op de kust. Te-
vens vonden wij het noodzakelijk dat
wij als eerste de eigenaar van de bunker
aan de Bosweg, de gemeente Noord-
wijk, op de hoogte zouden stellen. Op
28 maart jl. hebben wij ingesproken tij-
dens de raadsvergadering van de ge-
meente; diezelfde avond hebben wij
ook u via een email op de hoogte ge-
bracht van dit mooie initiatief. Overleg
vooraf met onze tientallen vrijwilligers
hierover was daarom helaas niet moge-
lijk.

Juist vanwege de onmogelijkheid om de
plannen vooraf te bespreken is het
goed om in deze Nieuwsbrief nog even
een aantal zaken op een rijtje te zetten.

Afspraken m.b.t. munitiebunker Bosweg

Onze bestuursleden, bijna allemaal vanaf het begin (circa 1998) actief als de initiatiefnemers van ons museum, hebben zich altijd gericht op het bunkercomplex in de duinen. Omdat het verkrijgen van alle benodigde vergunningen lang duurde en het gebruiksgereed maken van de S414 ook veel tijd en geld zou gaan kosten hebben wij aan de eigenaar, de gemeente Noordwijk, gevraagd om de munitiebunker aan de Bosweg tijdelijk te mogen gebruiken. Wij hebben hiervoor een bruikleenovereenkomst die door de gemeente elk jaar tussentijds kan worden opgezegd.

Ook in onze in 2009 vastgestelde brochure 'Plannen voor de Toekomst' hebben wij aangegeven dat op termijn de expositie vanuit de museumbunker aan de Bosweg zal worden verplaatst naar de S414. Deze centraal gelegen commandobunker zou daartoe worden gerestaureerd en worden ingericht tot expositieruimte. Dat maakt ook de exploitatie van ons museum beter: alles onder één dak in plaats van werken op twee verschillende locaties. Daarom was het altijd al onze bedoeling om de Boswegbunker af te stoten zodra de restauratie van de S414 gereed was.

Museum Engelandvaarders biedt grote kansen

Bij de besluitvorming binnen ons bestuur heeft meegewogen dat de komst van een Museum Engelandvaarders (EM) voor ons grote voordelen kan opleveren.

Een aantal wil ik noemen:

- Ons Atlantikwallmuseum (AM) richt zich voor een belangrijk deel op slechts één aspect: de door de Duitsers gerealiseerde verdedigingslinie. Het EM geeft de mogelijkheid om ook een ander en breder beeld te presenteren van de Tweede Wereldoorlog: het verzet vanuit de Nederlanders, de gevaarlijke overtocht naar Engeland, de bevrijding door de geallieerden etc. Hiermee ontstaat een completer beeld. En hiermee kunnen we komen tot een interessant "War Memorial Center Noordwijk"!
- Voor de verdere restauratie van de S414 en het herstel van de noordelijke gang is nog veel geld nodig. Tegelijkertijd subsidieert de overheid door de bezuinigingen minder en sponsort ook het bedrijfsleven vanwege de economische crisis minder dan voorheen. Meer bezoek en het verhogen van de kans op subsidie zijn dan ook essentieel voor het voortbestaan van ons museum en de uitvoering van de beoogde plannen.
- Wat betreft ons museumbezoek het volgende: Op diverse plaatsen langs de kust in Nederland zijn initiatieven om te komen tot openstelling van restanten van de Atlantikwall. Dat is uiteraard prima, maar het zal leiden tot meer concurrentie en tot lagere bezoekersaantallen als wij zelf niets doen. Toevoeging van het EM leidt tot een breder pakket dat wij kunnen aanbieden en

tot een veel bredere en grotere doelgroep van potentiële bezoekers. Hierdoor kan het jaarlijkse bezoek juist fors stijgen.

- Wat betreft de subsidies het volgende: De combinatie met het EM en het versneld moeten uitvoeren van de werkzaamheden zagen wij vanuit het bestuur als een extra argument bij het verkrijgen van subsidies. Dat is uitgekomen: de gemeente en de provincie zijn enthousiast over de komst van het EM in de Boswegbunker. In vervolg daarop hebben wij inmiddels ruim € 11.000,-- ontvangen van de gemeente Noordwijk, waarvan € 5.000,-- als startsubsidie voor het EM. En vorige maand heeft de provincie ons bericht dat zij dit jaar € 70.000,-- subsidie verstrekken voor de restauratie van ons complex in de duinen en eveneens € 5.000,-- startsubsidie zullen verstrekken voor het EM.
- Het EM geeft ons de kans om én voor ons bunkercomplex in de duinen én voor de bunker aan de Bosweg een gebruiksovereenkomst van de gemeente met meer zekerheid te krijgen. Ook dit is al uitgekomen: het College van B&W is positief over de komst van het EM en zij begrijpen dat dit alleen naar Noordwijk kan komen indien er meer zekerheid wordt geboden wat betreft de gebruiksperiode. Inmiddels kunnen wij voor beide complexen een gebruiksovereenkomst voor onbepaalde tijd tekenen.

Komende activiteiten ten behoeve van de beide musea

Uiteraard blijven wij actief gericht op het vervolmaken van ons eigen museum. Daarnaast helpen wij actief mee aan de totstandkoming van het EM. Kort samengevat:

- Het bestuur van ons AM blijft ongewijzigd bestaan uit enthousiaste mensen met hart voor ons Atlantikwallmuseum. Er komen geen bestuursleden van het EM in het AM.
- Het herstellen van de S414 in de oorspronkelijke staat zal in de komende jaren doorgaan. Een deel van de museumstukken en vitrines uit de Boswegbunker zal in de S414 een plek moeten krijgen. Jan Heus, Cor van Duin en Ruud Boot zullen hiervoor een inrichtingsvoorstel opstellen. Wat niet kan worden geplaatst gaat tijdelijk in opslag.
- Het bestuur streeft naar uitbreiding van de (permanent) te gebruiken ruimtes in het bunkercomplex in de duinen, zo mogelijk jaarrond. Concreet gaat het dan naast de S414 om één bunker waarin de (overige) museumstukken uit de Boswegbunker definitief en permanent een plek kunnen krijgen. Hierover zal uiteraard vooraf overleg worden gevoerd met de Vleermuiswerkgroep Zuid-Holland en overige

- instanties.
- In het EM aan de Bosweg komt een ruimte voor het AM waarin wij de bezoekers kunnen verleiden om ook naar het AM te gaan.
- Er is vorige maand een 'Stichting Museum Engelandvaarders' opgericht. Het bestuur hiervan bestaat uit Eddy Jonker (voorzitter, namens het Genootschap Engelandvaarders), drs. Kees Hol (penningmeester, namens Vereniging Erfgoed Leidschendam), mr. Hans Hinnen (secretaris, woonachtig in Noordwijk en door ons voorgesteld), Jan Heus (lid, namens het AM) en drs. Victor Salman (lid, namens het AM).

Hopelijk heb ik met het bovenstaande een helder overzicht gegeven over onze argumenten om te komen tot een Engelandvaardersmuseum en zijn jullie ook enthousiast over deze mooie kans om het verhaal van de 'Soldaat van Oranje' te koppelen aan Noordwijk en aan ons Atlantikwallmuseum!

Met vriendelijke groet,

namens het bestuur van de Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk,

drs. Victor Salman, voorzitter

Werkzaamheden S414

Afgelopen juni is er weer een indrukwekkende hoeveelheid werk verzet gedurende zaterdagavonden en meerdere doordeweekse avonden. Met een shovel van Fa. v.d. Putten is de laag duinzand bedekking op het frontgedeelte S414, ter plaatse van de onderste en middelste kijkspleet en de aansluitende constructie, weggehaald. Vervolgens is het vrijgekomen beton met borstels en bezems grondig schoon geveegd.

Uniek: daglicht en frisse lucht stromen nog héél even volop door de onderste kijkspleet.

Daarna zijn stalen platen voor de kijkspleten aangebracht, om instromend zand en evt. ongewenst bezoek definitief buiten te houden. Vervolgens is het geheel in de bitumenprimer gezet. Tenslotte is dit alles secuur ingepakt met dakleer, zodat vocht uit het duin voortaan geen kans meer krijgt om binnen te dringen.

Teamwerk bij een lastig hoekje!

Ná al deze werkzaamheden is de hele plek weer voorzichtig toegedekt met duinzand en vervolgens zorgvuldig met helm beplant. Wie géén weet heeft van de ligging S414 zal door de helmbeplanting binnenkort geheel niet meer kunnen waarnemen dat er ter plaatse flink gewerkt is.

Naast veel uren zware arbeid zijn aan materialen voor deze klus ingezet:

- 45 liter bitumenprimer
- 150 m² dakleer, en
- 24 m² Cortenstaal beplating

Naar schatting is er ruim 280 kuub duinzand verplaatst.

Wederom kunnen alle bij deze grote klus betrokkenen een groot compliment voor hun inzet in de zak steken!

Foto's: via Cor van Duin.

Volgende pagina: interview met Cor van Duin.

Colofon:
Stichting Atlantikwall
Museum Noordwijk

Postadres:
Wilhelminastraat 43
2201 KB Noordwijk
info@atlantikwall.nl

Bankgegevens
Gironr. 9185700
RABO bank 14 66 83 110
tnv St. Atlantikwall Museum te
Noordwijk

Redactieadres: zie boven.

Bestuur:

Voorzitter: Victor Salman
Secretaris : Dirk Zweers
Penningmeester : Jan Heus
Lid : Ada Alkemade
Lid : Cor van Duin
Lid/PR : Marjolijn van der Jagt

Redactie Nieuwsbrief:
Eveline Boot
Dirk Zweers

Voor foto's museum en werkzaamheden zie:
Atlantikwall.nl
en Facebook logo op homepage.

Interview met een vrijwilliger.

Deze keer de beurt aan Cor van Duin, met recht vrijwilliger van het állereerste uur, de meesten van u welbekend.

Naam, geboortejaar, achtergrond, beroep?

Cor van Duin, 1964, geboren in Noordwijk Binnen, na 35 jaar geëmigreerd naar het fiscaal vriendelijke Katwijk, sedert 1985 actief als service-monteur binnen een groothandel in revalidatiematerialen wat mij uitermate goed bevalt. Hiernaast ben ik ook nog actief geweest als Vrijwilliger bij de Zonnebloem, Lourdesreizen en in diverse functie's binnen het Kerkenwerk.

Hoe bent u betrokken geraakt bij de Stichting Atlantikwallmuseum Noordwijk?

Na diverse reizen samen met Ruud Boot langs de Atlantikwall gemaakt te hebben, hebben wij samen met vier anderen het idee wat we al hadden tijdens onze reizen uitgevoerd om het initiatief te nemen om in Noordwijk een Atlantikwallmuseum te beginnen. Zodoende zijn we alweer jaren actief binnen deze club met diverse activiteiten.

En sinds wanneer?

Vanaf 1997 is het eerste contact gelegd met toenmalig wethouder Victor Salman voor het vestigen van het huidige museum en de rest is eigenlijk geschiedenis.

Wat voor soort werkzaamheden doet u het liefst voor de Stichting?

Samen met andere vrijwilligers uitdagende werkzaamheden tot een goed einde te brengen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van het aggregaat op de originele plaats, een grote klus van afgelopen winter.

Wat geeft u bij deze werkzaamheden het gevoel goed bezig te zijn?

Wanneer blijkt dat we geen saai museum zijn, bijvoorbeeld blijkend uit kinderen die hun ouders meeslepen naar het museum in plaats van omgekeerd.

Hoe ziet u de toekomst van onze stichting?

De toekomst van het Atlantikwallmuseum ziet er goed uit zolang er een grote groep gemotiveerde vrijwilligers actief is binnen de club, mogelijkheden om er een nog aantrekkelijker museum van te maken zijn er voldoende.

Kunt u beknopt een anekdote over onze bunker vertellen?

Niet direct een grappig verhaal, wel diverse opmerkelijke zaken, zoals: Een bezoeker van de Haagse bunkerploeg die in onze vuurleider (S414) pas ontdekt dat die wel érg op een 414 lijkt!

Of: het moment dat ik tegen Rinus zeg dat de kans wel erg klein is dat we 3 hangtelefoons vinden van het type waar we er één van hebben aangekocht, we er een week later achter komen dat we deze toch al hadden liggen. Er iemand zei dat scheppen dichtbij het wespennest geen kwaad kon waarna hij niet wist hoe snel hij weg moest komen!

Je de ene week nog zegt tegen iemand dat het zand boven z'n hoofd geen kwaad kan terwijl het de week erop tot het plafond aan toe de gang in bleek gestroomd!

Cor op Gros Ouvrage de Rimplas, een werk van de Maginot linie in de Franse Alpen.

Interview: Eveline Boot